

ชาห์ม่อน

เครื่องดื่มสุขภาพ

เสริมรายได้เกษตรกร

สุมาลี อารยางกูร

ชาไฉยว
สถาบันวิจัยหม่อนไหม

คนทั่วไปคุ้นเคยและคงเคยดื่มชาที่ทำจากใบชามาแล้ว หรืออย่างน้อยก็ต้องเคยเห็นผู้ดื่มชา แต่ชาหม่อนนี้ซึ่งหลายท่านคงไม่เคยได้ยินด้วยซ้ำไป น้อยคนนักที่เคยดื่มชาชนิดนี้ ชาหม่อนเป็นชาที่ทำจากใบหม่อน ซึ่งเป็นพืชที่เป็นอาหารของหนอนไหม แต่ใครจะคิดว่าใบหม่อนจะกลายเป็นเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพของมนุษย์ได้ จากอดีตถึงปัจจุบัน ผู้ปลูกหม่อนส่วนใหญ่ต้องการใบสำหรับไปเลี้ยงไหมเพียงอย่างเดียว การนำใบหม่อนไปใช้ประโยชน์อย่างอื่นมีน้อยมาก แต่ที่ประเทศญี่ปุ่นมีการผลิตชาจากใบหม่อนเป็นเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพมาเป็นเวลานานแล้ว ชาวญี่ปุ่นรู้จักชาหม่อนดี เพราะมีความเชื่อว่าสามารถป้องกันโรคความดันโลหิตสูงและเบาหวานได้

เมื่อเร็ว ๆ นี้ นักวิทยาศาสตร์ชาวญี่ปุ่นพบว่า หม่อนมีแร่ธาตุและวิตามินที่เป็นประโยชน์ต่อร่างกายโดยรวมสูงกว่าชาจากใบชา เช่น มีปริมาณแคลเซียม โปแตสเซียม โซเดียม แมกนีเซียม เหล็ก สังกะสี วิตามินเอ วิตามินบี 1, วิตามินบี 2

และวิตามินซีสูง นอกจากนั้นยังพบคุณสมบัติทางเภสัชคือ สามารถลดปริมาณคอเลสเตอรอลในกระแสเลือด ความดันโลหิตในหนูและยังลดปริมาณน้ำตาลในเลือดหนูได้ รวมทั้งลดอัตราการตายของหนูที่มีสาเหตุมาจากมะเร็งในตับ สำหรับในประเทศไทยขณะนี้มีการผลิตชาหม่อนบ้างแล้วแต่ยังไม่แพร่หลายนัก โดยมีภาคเอกชนได้ผลิตส่งไปจำหน่ายยังประเทศ

ญี่ปุ่น และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องคือกรมวิชาการเกษตรที่กำลังดำเนินงานวิจัยการผลิตชาจากหม่อน ทั้งนี้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 นโยบายด้านการเกษตรมุ่งเน้นให้มีการแปรรูปผลิตผลเกษตรมากยิ่งขึ้น สถาบันวิจัยหม่อนไหม กรมวิชาการเกษตร โดย นายวิโรจน์ แก้วเรือง นักวิชาการเกษตร 8 ได้ร่วมกับนักวิชาการเกษตรแห่งศูนย์วิจัย

หม่อนไหมอุดรธานี และสถานีทดลองหม่อนไหมเชียงใหม่ กรมวิชาการเกษตร ได้ศึกษาหาวิธีการแปรรูปใบหม่อน เป็นผลิตภัณฑ์ชา โดยครั้งแรกได้ใช้วิธีง่าย ๆ ด้วยการนำใบหม่อนทั้งอ่อนและแก่มาหั่นเป็นชิ้นเล็ก ๆ นำไปอบให้แห้งแล้วนำมาชงดื่มเช่นเดียวกับชาที่ทำ

จากใบชา และยังได้ร่วมมือกับบริษัทชาระมิงค์ จำกัด เชียงใหม่ ในการผลิตชาดำจากใบหม่อน ซึ่งต้องผ่านการหมักและคั่วตามกระบวนการผลิตเช่นเดียวกับใบชา นอกจากนี้ได้ทำการผลิตชาเขียวจากใบหม่อนด้วยความร่วมมือกับบริษัทไทยซิลค์โปรดักซ์ จำกัด จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งชาหม่อนเหล่านี้ได้ผ่านการรับรองจากศูนย์ทดสอบ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม ในการใช้เป็นเครื่องดื่มได้

นายสมศักดิ์ ศรีบัวรอด เจ้าของและผู้จัดการ บริษัท ไทยซิลค์ โปรดักซ์ จำกัด ได้เล่าให้ฟังว่าได้ผลิตชาเขียวจากใบหม่อนด้วยความร่วมมือจากญี่ปุ่น โดยชาวญี่ปุ่นนำเครื่องมือและอุปกรณ์การทำชาเขียวมาติดตั้งให้ ผลิตภัณฑ์ชาทั้งหมดถูกส่งไปขายยังประเทศญี่ปุ่นไม่มีการจำหน่ายในบ้านเรา และการผลิตชาหม่อนที่เน้นความสะอาดทุกขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ในแปลงหม่อนมีการดูแลรักษาแปลงหม่อนเป็นอย่างดี เพื่อให้ได้ใบหม่อนที่มีคุณภาพสะอาดปราศจากโรคและแมลง

ขณะนี้มีการรับซื้อใบหม่อนสดที่หน้าโรงงานของบริษัทไทยซิลค์ โปรดักซ์ จำกัด จังหวัดนครราชสีมา ในราคากิโลกรัมละ 4 บาท ทั้งใบอ่อนและใบแก่ นับว่าราคาดีพอสมควร เนื่องจากต้นหม่อน 1 ไร่ จะให้ผลผลิตประมาณ 2,000 กิโลกรัมต่อปี หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ 8,000-12,000 บาทต่อไร่ต่อปี แต่การเก็บใบหม่อนขายของเกษตรกรควรจะรวมกลุ่มกันเพื่อให้มีผลผลิตเพียงพอและคุ้มค่าขนส่งในการนำใบหม่อนจากไร่สู่โรงงาน

ในภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างที่เป็นอยู่ในขณะนี้ หม่อนจึงเป็นพืชที่น่าสนใจทีเดียว สามารถเสริมรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกหม่อนสำหรับเลี้ยงไหม ซึ่งนอกจากจะเก็บใบหม่อนไปเลี้ยงไหมแล้วยังขายใบหม่อนให้บริษัทที่ผลิตซาเจียวได้อีก โดยติดต่อขายใบหม่อนได้ที่ นายสมศักดิ์ ศรีบัวรอด เจ้าของและผู้จัดการ บริษัทไทยซิลค์ โปรดักซ์ จำกัด จังหวัดนครราชสีมา โทร. (044) 214107-8, 01-9556763 หรือหากต้องการทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการปลูกหม่อน การดูแลบำรุงรักษาแปลงหม่อนให้ดีเพื่อจะได้ใบหม่อนที่มีคุณภาพ เป็นที่ต้องการของบริษัทผลิตซาเจียวจากหม่อน ก็ติดต่อโดยตรงได้ที่ นายวิโรจน์ แก้วเรือง นักวิชาการเกษตร หมู่ไฟแรงแห่งศูนย์วิจัยหม่อนไหมอุดรธานี ตู้ ป.ณ. 15 อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี 41000 หรือ โทร. (042) 241984.